

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 02, 2020

Nummer 2, 2020

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:70](#) 17-01-2020

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:91](#) 14-01-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:221](#) 09-01-2020

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2020:44](#) 08-01-2020

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2020:358](#) 07-01-2020

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2019:5554](#) 11-12-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:7343](#) 18-07-2019

RECHTSPRAAK

Kan artikel 10:9 BW (exceptie van het fait accompli) worden toegepast in het geval dat het huwelijksvermogensrecht van partijen wordt beheerst door het recht dat wordt aangewezen door de conflictregels van het Haagse Huwelijksvermogensverdrag van 14 maart 1978, waarin een dergelijke exceptie niet is opgenomen? De Hoge Raad beantwoordt deze vraag ontkennend. Het Huwelijksvermogensverdrag bevat een gesloten stelsel van verwijzingsregels dat geen ruimte laat voor toepassing van artikel 10:9 BW.

Deze zaak ziet, voor zover in cassatie van belang, op het verzoek van de man om voor recht te verklaren dat het recht van Jordanië het huwelijksvermogensregime van partijen beheerst en dat zij volgens Jordaans recht buiten iedere gemeenschap van goederen zijn gehuwd. De rechtbank heeft in haar tussenbeschikking van 12 maart 2014 geoordeeld dat Nederlands recht van toepassing is op het huwelijksvermogensregime van partijen. In haar eindbeschikking heeft de rechtbank beslist dat zij niet van dit oordeel terugkomt. Het hof heeft voor recht verklaard dat op het huwelijksvermogensregime van partijen Jordaans soennitisch recht van toepassing is. Daartoe heeft het hof, kort weergegeven, als volgt overwogen.

Het recht dat van toepassing is op het huwelijksvermogensregime van partijen, wordt aangewezen door de bepalingen van het Huwelijksvermogensverdrag. Op grond van artikel 4 lid 1 Huwelijksvermogensverdrag is, voor zover partijen niet vóór het huwelijk het toepasselijke recht hebben aangewezen, het recht van toepassing van de staat op welks grondgebied zij hun eerste gewone verblijfplaats na hun huwelijk vestigen. Voor het geval partijen hun eerste gewone verblijfplaats na hun huwelijk niet in dezelfde staat vestigen, bepaalt artikel 4 lid 2 onder 3 Huwelijksvermogensverdrag dat het recht van de staat van hun gemeenschappelijke nationaliteit van toepassing is. Het betoog van de man dat partijen een uitdrukkelijke, dan wel een impliciete rechtskeuze hebben gedaan voor het Jordaanse soennitische recht, wordt verworpen. Nu geen sprake is van een rechtskeuze, is op grond van artikel 4 lid 2 onder 3 Huwelijksvermogensverdrag Nederlands recht van toepassing: partijen hebben geen eerste (gezamenlijke) huwelijksdomicilie, maar bezitten wel beiden de

Nederlandse nationaliteit. De man heeft – voor het geval dat het Nederlandse recht toepassing vindt – een beroep gedaan op artikel 10:9 BW en gesteld dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat verdeling van de ontbonden huwelijksgemeenschap van partijen bij helfte moet plaatsvinden. Dit beroep moet worden gehonoreerd. De vrouw heeft de stelling van de man dat zij beiden gerechtvaardigd erop hebben vertrouwd dat het Jordaanse soennitische recht van toepassing is op hun huwelijksvermogensregime, onvoldoende gemotiveerd betwist, zodat vaststaat dat zij beiden zijn uitgegaan van de toepasselijkheid van dat recht. Verder zou, gelet op de feiten en omstandigheden van het geval, toepassing van het Nederlandse huwelijksvermogensrecht een ongerechtvaardigde schending zijn van het gerechtvaardigde vertrouwen van partijen dat het Jordaanse soennitische recht hun huwelijksvermogensregime beheerst.

De vrouw keert zich in cassatie met rechts- en motiveringsklachten tegen het oordeel van het hof dat ingevolge artikel 10:9 BW het Jordaanse soennitische recht van toepassing is op het huwelijksvermogensregime van de man en de vrouw. Bij de beoordeling van deze klachten wordt door de Hoge Raad het volgende vooropgesteld. Het hof heeft tot uitgangspunt genomen dat het recht dat van toepassing is op het huwelijksvermogensregime van partijen, wordt aangewezen door de verwijzingsregels van het Huwelijksvermogensverdrag. Dit uitgangspunt, dat in cassatie niet wordt bestreden, is juist. Artikel 10:9 BW is een bepaling van Nederlands commun internationaal privaatrecht. Deze bepaling kan slechts toepassing vinden in gevallen die niet worden bestreken door een verdrag of een EU-verordening, of voor zover toepassing in een concreet geval verenigbaar is met een toepasselijk verdrag of een toepasselijke EU-verordening. Het Huwelijksvermogensverdrag bevat een gesloten stelsel van verwijzingsregels dat geen ruimte laat voor toepassing van artikel 10:9 BW. Het door het Huwelijksvermogensverdrag aangewezen recht dient dus te worden toegepast, ook indien toepassing van dat recht een onaanvaardbare schending zou opleveren van het bij partijen levende gerechtvaardigde vertrouwen of van de rechtszekerheid, zoals bedoeld in artikel 10:9 BW.

De vrouw klaagt niet dat het hof heeft miskend dat de toepasselijkheid van het Huwelijksvermogensverdrag uitsluit dat toepassing wordt gegeven aan artikel 10:9 BW. Een dergelijke klacht ligt evenmin in die onderdelen besloten. De klachten van de vrouw berusten steeds op het uitgangspunt, overeenkomstig de beschikking van het hof, dat de toepasselijkheid van het Huwelijksvermogensverdrag ruimte laat voor toepassing van artikel 10:9 BW. Dat uitgangspunt geldt derhalve ook in cassatie. De klachten van de onderdelen 1-4 betreffen alle de wijze waarop het hof artikel 10:9 BW heeft toegepast. Die klachten kunnen niet tot cassatie leiden. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te

geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie art. 81 lid 1 RO).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-01-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:70

Zaaknummer: 18/03866

RECHTSPRAAK

Hof stelt nauwkeurige informatieregeling vast, omdat moeder niet bereid is uit eigen beweging informatie te verschaffen. Hof verbindt daaraan een dwangsom.

Bij beschikking heeft de rechtbank, op verzoek van de man, een informatieregeling vastgesteld. Het verzoek van de man een dwangsom op te leggen voor iedere keer of dag dat de vrouw hieraan geen gehoor geeft, is afgewezen. De man kan zich niet verenigen met de beschikking waarvan beroep en voert in hoger beroep als volgt aan. De man heeft de minderjarige, die onder toezicht staat, inmiddels vier jaren niet gezien. Hij verzoekt een informatieregeling omdat dit voor hem de enige manier is om iets te weten te komen over de minderjarige. De rechtbank heeft volgens de man de verzochte dwangsom afgewezen, omdat zij van oordeel was dat een dwangsom de onderlinge verstandhouding zou verslechteren. Op basis van het verloop van de ondertoezichtstelling had de rechtbank moeten inzien dat de vrouw niet vrijwillig aan de informatieregeling zou meewerken, zoals nu ook is gebleken, aldus de man.

Het hof heeft als volgt overwogen. Op 18 december 2015 heeft na afloop van de omgang een incident plaatsgevonden waarbij de ouders flinke ruzie kregen in aanwezigheid van de minderjarige. Sindsdien heeft geen omgang meer plaatsgevonden tussen de man en de minderjarige. Op aanwijzing van de GI heeft de man in november 2016 een traject doorlopen bij de Waag om zijn zelfinzicht te vergroten door middel van psycho-educatie ten aanzien van agressie. Desondanks is bij beschikking van dit hof van 18 september 2018 het verzoek van de man om een omgangsregeling vast te leggen afgewezen, omdat er ondanks verloop van tijd en diverse hulpverlening nog steeds belemmeringen aanwezig waren voor het hervatten van het contact tussen de man en de minderjarige. Ook thans lijkt er nog geen uitzicht te zijn op opbouw van omgang tussen de man en de minderjarige, vanwege de angst van de vrouw voor de man en haar onvermogen om deze angst te verminderen.

Ter zitting in hoger beroep is gebleken dat de vrouw zich verzet tegen de betrokkenheid van de GI. Ook heeft zij ter zitting in hoger beroep verklaard zodanig angstig te zijn dat de man naar de school van de minderjarige zou komen en haar daar iets zou aandoen, dat zij de

minderjarige van de voorschool heeft afgehaald. Thans gaat de minderjarige als vierjarige niet naar school en onderwijst de vrouw hem zelf bij haar thuis. Voorts heeft de vrouw ter zitting duidelijk gemaakt niet van plan te zijn de man te informeren over de minderjarige.

Gelet op het voorgaande is het hof van oordeel dat een informatieregeling op zijn plaats is. De man is sinds december 2015 slechts summier over de minderjarige geïnformeerd, terwijl hij als gezaghebbende ouder van de minderjarige als uitgangspunt recht heeft op informatie omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van de minderjarige. Het is het hof duidelijk dat de vrouw angst voelt voor de man en daarom van mening is dat het verschaffen van informatie niet van haar kan worden gevergd. Het hof kan haar daarin echter niet volgen, nu de vrouw zich onvoldoende heeft ingezet om aan die angsten te werken. Van de vrouw mag worden gevergd dat zij in het belang van de minderjarige zich inzet om aan die angsten te werken. Voorts heeft het hof, gelet op het verloop van de informatieregeling sinds 3 april 2019, de houding van de vrouw en haar voornemen om te volharden in het niet verschaffen van informatie aan de man, niet de verwachting dat de informatieregeling door de vrouw zal worden nageleefd indien daaraan geen dwangsom is verbonden. Het hof heeft het verzoek van de man om een dwangsom op te leggen daarom toegewezen.

Het hof heeft bepaald dat de vrouw in elke even maand (derhalve februari, april, juni, augustus, oktober en december), op de eerste werkdag van die maand, de man per e-mail een update dient te geven over: de gezondheid van de minderjarige; indien van toepassing: de schoolresultaten van de minderjarige; indien van toepassing: de sport van de minderjarige; indien van toepassing: de hobby's van de minderjarige; de (andere) interesses van de minderjarige; en dat zij aan hem éénmaal per half jaar zal toezenden een recente goed gelijkende kleurenfoto van de minderjarige en voorts (een kopie van) ieder toekomstig schoolrapport van de minderjarige tijdens de informatieronde volgend op de ontvangst van het schoolrapport. Het hof heeft voorts bepaald dat de vrouw een dwangsom van € 250 verbeurt, tot een maximum van € 4.500, voor iedere keer dat de vrouw niet of later dan de eerste werkdag van de maand bovengenoemde informatie verschaft aan de man. Zolang de GI betrokken is ziet het hof geen bezwaren om de mail van de vrouw via de GI te laten gaan. Wanneer de GI niet langer betrokken is kan de mail rechtsreeks aan de man worden verzonden, zo nodig door tussenkomst van haar advocaat. In dat laatste geval gaat het erom dat de vrouw ervoor zorg draagt dat de genoemde informatie, foto's en kopieën van schoolrapporten steeds op de eerste werkdag van de desbetreffende maand aan de man per e-mail worden verzonden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 14-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:91

Zaaknummer: 200.259.203/01

RECHTSPRAAK

Kinderalimentatie door de Duitse rechter bepaald. Vader verzoekt wegens wijziging van omstandigheden (faillissement) de kinderalimentatie te bepalen op € 25 per maand voor beide kinderen tezamen. Wijziging van omstandigheden onvoldoende gemotiveerd. Verzoek wordt afgewezen, man wordt veroordeeld in de proceskosten.

De man en de vrouw zijn de ouders van twee tieners. De moeder woont met de beide kinderen sinds 2017 in Nederland. Het Amtsgericht Papenburg heeft bij uitspraak van 6 september 2017 bepaald dat de man een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen moet voldoen van € 297 per maand per kind. De rechtbank heeft het verzoek van de man om de kinderalimentatie met ingang van 8 mei 2018 te bepalen op in totaal € 25 per maand afgewezen. De man is hiervan in hoger beroep gekomen. Hij doet in hoger beroep opnieuw het in eerste aanleg gedane verzoek. De vrouw voert verweer en verzoekt afwijzing van het verzoek en veroordeling van de man in de proceskosten in hoger beroep.

Het hof oordeelt eerst dat het bevoegd is over de kinderalimentatie te oordelen, omdat de vrouw en de kinderen hun gewone verblijfplaats in Nederland hebben. De onderhoudsverplichting wordt beheerst door Nederlands recht.

De man is blijkens de uitspraak van 8 maart 2017 van het Amtsgericht Meppen (Duitsland) failliet verklaard. De man heeft ter zitting gesteld dat deze situatie voortduurt. De Duitse curator is op de hoogte van de alimentatieprocedure en heeft daartegen geen bezwaar gemaakt, aldus de advocaat van de man.

Het hof vindt dat niet is gebleken dat sprake is van een wijziging van omstandigheden als bedoeld in artikel 1:401 lid 1 BW. De man heeft zijn stelling daartoe onvoldoende gemotiveerd. De gegevens die de man tot op heden heeft overgelegd met betrekking tot het faillissement, zijn inkomen en schulden zijn zodanig gebrekkig dat die niet kunnen dienen als deugdelijke grondslag voor de beoordeling van het inkomen van de man en zijn draagkracht. Zo is niet gebleken dat de rechtbank Papenburg geen rekening heeft gehouden met het faillissement van de man waarop hij zich beroept. In dit kader staat vast dat de uitspraak van de rechtbank

Meppen waarbij de man failliet is verklaard, is gewezen (ruim) voor de uitspraak waarvan wijziging wordt verzocht, terwijl tussen partijen ook niet in geschil is dat naar Duits recht kinderalimentatie een preferente schuld is. Ook is niet gebleken dat onveranderd sprake is van een faillissement. Ter zitting is gebleken dat het bedrijf van de man een doorstart heeft gemaakt, de man de onderneming nu voert in de vorm van een bv, waarvan hij enig aandeelhouder is, inkomsten geniet uit loondienst en inkomen geniet uit verhuur van een woning. Jaarstukken van de onderneming ontbreken alsook jaaropgaven en/of recente loonspecificaties en aangiften/aanslagen inkomstenbelasting en evenmin zijn er stukken overgelegd waaruit blijkt welk inkomen de man had ten tijde van het vaststellen van de alimentatie. Dat al zijn inkomen nu naar de curator gaat wordt door de vrouw betwist en de man heeft daar geen bewijsstukken van overgelegd. Wel staat vast dat de vrouw de inning van de kinderbijdrage uit handen heeft gegeven en dat aan haar onveranderd het volledige bedrag aan kinderalimentatie wordt voldaan, met uitzondering van de vermeerdering ingevolge de wettelijke indexering en geen sprake is van achterstanden. Ook heeft de man de hoogte en aard van de lasten die zijn draagkracht beïnvloeden niet inzichtelijk gemaakt. Het hof bekrachtigt de uitspraak van de rechtbank in zoverre.

De vrouw heeft verzocht de man te veroordelen in de proceskosten in hoger beroep. In zaken tussen ex-echtgenoten wordt in zijn algemeenheid besloten tot compensatie van kosten. De gedachte daarachter is dat de afwikkeling van een scheiding en alle gevolgen die daarmee samenhangen dikwijls gepaard gaan met persoonlijke interrelationele moeilijkheden en de redelijkheid en billijkheid met zich brengen dat in dit soort zaken niet te snel tot een kostenveroordeling van een der partijen moet worden overgegaan.

Het hof ziet evenwel aanleiding om in deze zaak van dit uitgangspunt af te wijken, omdat de man in het ongelijk wordt gesteld omdat hij zijn stellingen in hoger beroep, en ook na vingerwijzing van de rechtbank, volstrekt onvoldoende heeft onderbouwd.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 09-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:221

Zaaknummer: 200.258.695/01

RECHTSPRAAK

Herroeping (art. 382 Rv) van alimentatiebeslissing in de echtscheidingsbeschikking. Op grond van wangedrag is de lotsverbondenheid verbroken. Verzoek om partneralimentatie van de man wordt afgewezen. Man wordt veroordeeld in de proceskosten in hoger beroep.

Bij beschikking van 25 januari 2019 is, met wijziging in zoverre van de beschikking van 30 oktober 2017, het oorspronkelijke verzoek van de man tot betaling van partneralimentatie door de vrouw aan de man alsnog afgewezen. Het hof begrijpt uit het appel van de man dat hij van mening is dat er geen grond voor herroeping is van de in kracht van gewijsde gegane beschikking van 30 oktober 2017. De man heeft hiertoe het volgende aangevoerd: 1) van de man mag niet worden verwacht dat hij voor zichzelf belastende verklaringen aflegt terwijl er een strafvorderlijke procedure tegen hem loopt; 2) niet is gebleken van door de man achtergehouden stukken; 3) de vrouw was ten tijde van de procedure in eerste aanleg, en in elk geval voor het verstrijken van de beroepstermijn, op de hoogte van de feiten waarvoor de man is veroordeeld en had daarom in hoger beroep kunnen gaan. De vrouw heeft zich hiertegen verweerd. Zij stelt dat zij pas tijdens de behandeling van de strafzaak op de hoogte is gebracht van alle feiten en omstandigheden, waarvoor de man vervolgens is veroordeeld.

Het hof heeft als volgt overwogen. Tussen partijen staat vast dat de mondelinge behandeling van de strafzaak tegen de man plaatshad op 12 maart 2018, derhalve langer dan drie maanden na de beschikking 30 oktober 2017. Naar het oordeel van het hof is niet dan wel onvoldoende weersproken dat de vrouw pas tijdens de mondelinge behandeling van 12 maart 2018 inzage kreeg in alle stukken met betrekking tot de door de man jegens haar gepleegde strafbare feiten. De rechtbank heeft bewezen geacht dat de man het voornemen had om de vrouw opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toe te brengen door haar met zijn auto aan te rijden terwijl zij op de fiets zat en dat de man haar in de periode van 22 augustus 2017 tot 7 november 2017 heeft bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht. Voorts volgt uit het aan het hof voorliggende dossier dat de man op 26 maart 2018 is veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van 240 dagen, waarvan 108 dagen voorwaardelijk, een contactverbod met de vrouw is opgelegd alsmede een locatieverbod en de vrouw een schadevergoeding dient te betalen. Naar

het oordeel van het hof dient een strafrechtelijk vonnis gekwalificeerd te worden als dwingend bewijs. Uit het vonnis volgt dat de man een delict heeft gepleegd dat jegens het leven van de vrouw was gericht. Het hof acht dit feit dermate ernstig dat de lotsverbondenheid door dit handelen van de man jegens de vrouw tussen partijen is verbroken. Het strafrechtelijk vonnis is naar het oordeel van het hof een nieuw feit op grond waarvan de beschikking van 30 oktober 2017 kan worden herroepen. Van de vrouw had niet kunnen verlangd om vooreerst in hoger beroep te gaan tegen deze beschikking. Pas na het verstrijken van de beroepstermijn is de vrouw bekend geworden met de feiten en omstandigheden die hebben geleid tot de veroordeling van de man bij vonnis van 26 maart 2018. Het hof heeft de vrouw dan ook ontvankelijk geacht in haar verzoek. Het hof is met de rechtbank van oordeel dat door de wangedragingen van de man de lotsverbondenheid tussen partijen is komen te ontbreken en het verzoek van de man tot betaling van partneralimentatie door de vrouw aan hem dient te worden afgewezen. Het hof heeft de bestreden beschikking dan ook bekrachtigd.

Gelet op voormelde feiten en omstandigheden is het hof van oordeel dat de man eenodeloos appel heeft ingesteld en de vrouw daarmee op kosten heeft gejaagd. Het hof heeft de man daarom veroordeeld in de kosten van het geding in hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 08-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2020:44

Zaaknummer: 200.258.438/01

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek bekrachtiging schriftelijke aanwijzing inzake kindgebonden budget. Kinderrechter oordeelt dat het niet aan de GI is, immers niet inhoudelijk of naar haar aard inherent aan haar taak, te treden in de financiële rechten en plichten van de vader en hoe deze daaraan uitvoering geeft.

De GI heeft op 20 november 2019 een schriftelijke aanwijzing aan de vader gegeven. Hierin is het volgende opgenomen:

‘U betaalt het kindgebonden budget vanaf het moment van schrijven aan oma. U betaalt het volledig bedrag maandelijks per rekening aan oma.

U geeft de juiste gegevens door aan SVB, zodat zij beoordelen wie recht heeft op het kindgebonden budget.

U gaat met uw hulpverlening Zorgen & Zo op zoek naar een gepast bedrag dat u aan oma betaalt om de afgelopen maanden (vanaf mei 2019) te compenseren en laat op uiterlijk 5 december 2019 aan JZW weten wat de uitkomst hiervan is.

Mogelijke consequentie is dat wanneer u bovenstaande aanwijzing niet opvolgt de JZW deze schriftelijke aanwijzing zal laten bekrachtigen door de rechtbank.’

De vader heeft geen gevolg gegeven aan de schriftelijke aanwijzing.

De GI heeft verzocht de schriftelijke aanwijzing te bekrachtigen.

De kinderrechter overweegt als volgt. Op grond van artikel 1:263 BW kan de GI ter uitvoering van haar taak schriftelijke aanwijzingen geven betreffende de verzorging en opvoeding van de minderjarige. De aanwijzing ziet op de financiën van de vader en de doeluitkeringen (kinderbijslag/ kindgebonden budget) die hij ontvangt in verband met de kosten voor de minderjarige en ziet aldus louter indirect op de verzorging en opvoeding van minderjarige.

De ouder(s) hebben weliswaar een onderhoudsplicht voor de minderjarige, maar het is naar

het oordeel van de kinderrechter niet aan de GI – immers niet inhoudelijk of naar haar aard inherent aan haar taak – te treden in de financiële rechten en plichten van de vader en hoe deze daaraan uitvoering geeft. Niet gebleken dat zulks onderdeel zou uitmaken van het plan van aanpak dan wel dat de aanwijzing in dit geval ingegeven is door de noodzaak om concrete bedreigingen in de ontwikkeling van de minderjarige weg te nemen. Bovendien had de vader zijn dochter al uitgeschreven bij hem en zouden de ten onrechte ontvangen bedragen van hem teruggevorderd worden.

De aanwijzing kan de toetsing aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur niet doorstaan.

Opmerking: in het naar mijn opvatting juiste oordeel van de kinderrechter wordt met de mantel der liefde bedekt dat de GI het onderscheid tussen kinderbijslag en kindgebonden budget niet maakt en het kindgebonden budget laat uitvoeren door de SVB, terwijl de SVB verantwoordelijk is voor de uitvoering van de kinderbijslag en de Belastingdienst Toeslagen voor het kindgebonden budget.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 07-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2020:358

Zaaknummer: C/03/272503 / JE RK 19-2989

RECHTSPRAAK

Verlenging van de termijn van de partneralimentatie op grond van artikel 1:157 lid 5 (oud) BW. Het eindigen van de alimentatieverplichting is voor de vrouw zeer ingrijpend. De vrouw heeft voldoende gesteld en aangetoond dat zij alles heeft gedaan wat redelijkerwijs van haar verwacht mocht worden om eigen inkomsten te verwerven en tot financiële zelfstandigheid te geraken. Zij heeft voldoende omstandigheden gesteld die zo bijzonder zijn dat ongewijzigde handhaving van de termijn van twaalf jaren naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van de vrouw kan worden gevergd. Verlenging voor de duur van zes jaren. Geen verdere verlenging mogelijk.

De vrouw heeft gemotiveerd verzocht te bepalen dat de man partneralimentatie dient door te betalen na de twaalfjaarstermijn. De man heeft hiertegen gemotiveerd verweer gevoerd.

De rechtbank heeft als volgt overwogen. Het eindigen van de alimentatieplicht na ommekomst van de termijn van twaalf jaren heeft, blijkens jurisprudentie van de Hoge Raad, in beginsel een definitief karakter en vindt plaats ongeacht de financiële draagkracht van de alimentatieplichtige. De wetgever is ervan uitgegaan dat de alimentatiegerechtigde in de periode van twaalf jaren in beginsel voldoende gelegenheid heeft om zich voor te bereiden op het voorzien in eigen levensonderhoud, ook wanneer dit moet gebeuren naast de zorg voor minderjarige kinderen uit het huwelijk, en dat dit ook in redelijkheid van de alimentatiegerechtigde gevergd kan worden. Daarom draagt de verlengingsmogelijkheid, bedoeld in artikel 1:157 lid 5 (oud) BW, een uitzonderingskarakter. Voor de verlenging zijn bijzondere omstandigheden aan de zijde van de alimentatiegerechtigde nodig, en deze draagt ook de stelplicht en bewijslast ter zake. Of er grond bestaat voor verlenging moet worden beoordeeld in het licht van de strekking van de regeling. Het gaat er in de eerste plaats om of aan de zijde van de alimentatiegerechtigde bijzondere omstandigheden aanwezig zijn die, gelet op de ingrijpende aard van de beëindiging, in beginsel meebrengen dat ongewijzigde

handhaving van de termijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van de alimentatiegerechtigde kan worden gevegd. Daarbij zal, naast de financiële situatie waarin de alimentatiegerechtigde verkeert, onder meer van belang kunnen zijn of haar behoefte aan voortdurende van een uitkering tot levensonderhoud nog verband houdt met het huwelijk, en zij alles heeft gedaan wat redelijkerwijze mag worden verwacht om tot financiële zelfstandigheid te geraken. Indien de rechter de bijzondere omstandigheden aan de zijde van de alimentatiegerechtigde in beginsel zwaarwegend genoeg acht, zal hij vervolgens ook de omstandigheden aan de zijde van de alimentatieplichtige, waaronder zijn draagkracht, in zijn beoordeling moeten betrekken.

De rechtbank is van oordeel dat het eindigen van de alimentatieverplichting voor de vrouw zeer ingrijpend is. Gebleken is dat het inkomen van de vrouw vanaf 2013 tot het einde van de alimentatieverplichting bestaan heeft uit een IVA-uitkering (inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten) vanuit de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) laatstelijk van € 1.377,43 bruto per maand en de partneralimentatie laatstelijk van € 3.027,09 bruto per maand. Per 31 oktober 2019 is de twaalfjaarstermijn van de alimentatie geëindigd en resteert aan inkomen voor de vrouw enkel de IVA-uitkering. Voornoemde terugval in inkomen is naar het oordeel van de rechtbank aan te merken als ingrijpend. De rechtbank is op grond van de stukken voorts van oordeel dat de vrouw voldoende heeft gesteld en aangetoond dat zij alles heeft gedaan wat redelijkerwijs van haar verwacht mocht worden om eigen inkomsten te verwerven en tot financiële zelfstandigheid te geraken. Vast is komen te staan dat de vrouw er na de echtscheiding tot mei 2013 alles aan heeft gedaan om zoveel mogelijk te werken en dit ook te blijven doen. Dit is haar ook gelukt. Zij heeft, behoudens enkele (korte) tussenpozen, onafgebroken gewerkt, ondanks haar beperkt opgebouwde arbeidsverleden tijdens het huwelijk. Immers, gebleken is dat de vrouw aanvankelijk voor het grootste deel van het huwelijk van partijen (12 jaar en 10 maanden van het 23-jarige huwelijk) de volledige zorg voor de kinderen en het huishouden op zich heeft genomen. Pas toen de kinderen wat ouder waren, is de vrouw in 1997 gaan deelnemen aan de arbeidsmarkt via uitzendbureaus. De vrouw heeft hierdoor gedurende het huwelijk pas op latere leeftijd (de vrouw was 34 jaar en de dochters van partijen 7 en 12) en in beperkte mate een arbeidsverleden kunnen opbouwen. Nu dit een direct gevolg is geweest van de door partijen gekozen rolverdeling in het huwelijk, kan dit niet (slechts) de vrouw worden tegengeworpen, maar ligt dit tevens in de risicosfeer van de man. Na uiteengaan van partijen heeft de vrouw, nog voordat de echtscheiding was uitgesproken, werk gezocht, gevonden en gehouden.

Voorts is vast komen te staan dat de vrouw vanaf 2013 tot aan het eindigen van de alimentatieverplichting op 31 oktober 2019 niet meer in staat is geweest om eigen inkomsten te verwerven. Hierin is de vrouw geen verwijt te maken. De vrouw is vanaf toen, als gevolg van

haar gezondheidstoestand (een beroerte), noodgedwongen in een uitkeringssituatie beland. Zij is hierdoor in de Ziektewet en voorts vanaf mei 2015 in de WIA beland. Vastgesteld is dat de vrouw vanaf dat moment volledig arbeidsongeschikt is en dat haar resterende verdien capaciteit nihil is. Uit het meest recente Arbeidsdeskundig Onderzoek van 3 juli 2018 blijkt dat bij een herbeoordeling opnieuw is vastgesteld dat de vrouw volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is en er geen resterende verdien capaciteit is.

Anders dan de man, gaat de rechtbank er dan ook van uit dat de vrouw voor een periode van vijf jaar en zeven maanden van de twaalf jaar en dus voor *minder* dan de helft van de alimentatietermijn de mogelijkheid heeft gehad om eigen inkomsten te verwerven en tot financiële zelfstandigheid te raken. De rechtbank is gelet hierop dan ook van oordeel dat het de vrouw niet tegengeworpen kan worden dat zij in een dergelijke (te) korte tijd te weinig heeft geanticipeerd op het einde van de alimentatie en de overbruggingsperiode tot haar pensioen. De stellingen van de man dat de vrouw in de afgelopen periode had kunnen en moeten sparen en het vermogen waarover zij na de scheiding beschikte opzij had moeten leggen, dat zij haar levensstandaard had moeten aanpassen op haar inkomensniveau en zij bepaalde financiële keuzes had moeten en kunnen laten, heeft de vrouw voldoende gemotiveerd betwist, zodat de rechtbank hieraan voorbij is gegaan. Hoewel de rechtbank, met de man, concludeert dat de behoefte van de vrouw aan voortdurende van de partneralimentatieverplichting voortvloeiend uit haar arbeidsongeschiktheid weliswaar geen verband houdt met het huwelijk nu dit na de echtscheiding en los van het huwelijk is ontstaan, heeft de rechtbank hier wel rekening mee te houden, in navolging van jurisprudentie van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2009:BJ7004).

Nu de vrouw voldoende omstandigheden heeft gesteld die zo bijzonder zijn dat ongewijzigde handhaving van de termijn van twaalf jaren naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van de vrouw kan worden gevegd, heeft de rechtbank het verzoek van de vrouw tot verlenging van de alimentatietermijn toegewezen. Nu gebleken is dat de vrouw feitelijk voor minder dan de helft van de twaalfjaarstermijn de mogelijkheid heeft gehad om eigen inkomsten te kunnen verwerven en tot financiële zelfstandigheid te raken, heeft de rechtbank aanleiding gezien om de alimentatieverplichting te verlengen voor de duur van nog zes jaren, welke termijn na ommekomst van deze verlenging niet opnieuw kan worden verlengd.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 11-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2019:5554

Zaaknummer: 167574

RECHTSPRAAK

Herroeping adoptie. Toepassing van de termijn voor herroeping van artikel 1:231 lid 2 BW is niet verenigbaar met artikel 8 EVRM. Dat de overschrijding van de termijn zeer ruim is (meer dan 25 jaar) doet daaraan niet af. Verzoekster is ontvankelijk. Het verzoek tot herroeping van de adoptie door de inmiddels overleden adoptievader wordt toegewezen.

Verzoekster heeft herroeping van de adoptie van verzoekster door de adoptievader, uitgesproken door de Rechtbank Rotterdam op 27 januari 1989, verzocht. De rechtbank heeft als volgt overwogen. Ingevolge artikel 1:231 lid 1 BW kan de adoptie door een uitspraak van de rechtbank op verzoek van de geadopteerde worden herroepen. Ingevolge lid 2 van voornoemd artikel kan het verzoek alleen worden toegewezen, indien de herroeping in het kennelijk belang van de geadopteerde is, de rechter van de redelijkheid van de herroeping in gemoede is overtuigd, en het verzoek is ingediend niet eerder dan twee jaren en niet later dan vijf jaren na de dag, waarop de geadopteerde meerderjarig is geworden.

De rechtbank stelt vast dat de termijn waarbinnen een verzoek tot herroeping van de adoptie moet zijn ingediend ruimschoots is overschreden. Verzoekster stelt zich op het standpunt dat, gelet op alle feiten en omstandigheden die zij aan haar verzoek tot herroeping van de adoptie ten grondslag heeft gelegd, het onverkort vasthouden aan de wettelijke termijn in artikel 1:231 lid 2 BW een ongerechtvaardigde inmenging in haar *family life* in de zin van artikel 8 EVRM vormt. De rechtbank is van oordeel dat de mogelijkheid tot herroeping van de adoptie rechtstreeks betrekking heeft op de uitoefening van het recht op het respecteren van het privéleven van verzoekster – in die zin dat zij niet langer juridische banden met de adoptievader heeft – en van haar familie- en gezinsleven met haar biologische vader, dat ingevolge artikel 8 EVRM bescherming verdient.

De beperking van de termijn waarbinnen een verzoek tot herroeping van de adoptie kan worden ingediend als bedoeld in artikel 1:231 lid 1 BW is – naar het oordeel van de rechtbank – te beschouwen als een bij de wet voorziene inmenging door het openbaar gezag in het recht op privé-, familie- en gezinsleven van verzoekster. De rechtbank dient daarom te beoordelen

of deze inmenging in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Uit de parlementaire geschiedenis van artikel 1:231 lid 2 BW volgt dat aan de herroeping van een adoptie een termijn is verbonden om te voorkomen dat louter materiële en zelfs onedele motieven een rol spelen. Hiervan is naar het oordeel in het voorliggende geval in het geheel geen sprake. Het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden vereist de beperking in tijd van de mogelijkheid tot herroeping van de adoptie niet.

Wat betreft de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen overweegt de rechtbank dat de beperking in duur van de in artikel 1:231 lid 2 BW gestelde termijn van herroeping in deze zaak niet noodzakelijk is ter bescherming van die rechten en vrijheden. Al degenen die rechtstreeks getroffen zouden kunnen zijn in hun rechten en vrijheden zijn – voor zover mogelijk – betrokken in deze procedure en hebben zich ter zake kunnen uitlaten, zodat hun visie bij de beoordeling of de termijn van artikel 1:231 lid 2 BW in dezen noodzakelijk is ter bescherming van hun rechten en vrijheden kon worden betrokken. Geen van de nog in leven zijnde belanghebbenden hebben van bezwaren doen blijken. De rechtbank acht in deze zaak de toepassing van de termijn in artikel 1:231 lid 2 BW dan ook niet verenigbaar met artikel 8 lid 2 EVRM. Dat de overschrijding van de termijn zeer ruim is doet daar niet aan af. De rechtbank heeft verzoekster dan ook ontvankelijk in haar verzoek verklaard. De rechtbank is naar aanleiding van de overgelegde stukken van oordeel dat herroeping van de adoptie van verzoekster in het kennelijke belang van verzoekster is, zodat dit verzoek is toegewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 18-07-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:7343

Zaaknummer: C/09/572731 / FA RK 19-3244